

MATERIALEN.

Bomen over hout

Het belangrijkste materiaal in een meubelmakerij is als vanouds hout en daarvan afgeleide houtproducten.

De hoofdingeling voor hout is die van naaldhout en loofhout vaak synoniem gebruikt voor zacht hout en hardhout hoewel dat niet juist is.

Er zijn immers naaldhoutsoorten die erg duurzaam zijn en loofhoutsoorten die bij blootstelling aan vocht direct in kwaliteit teruglopen.

De hardheid van een houtsoort is dus iets anders dan de duurzaamheid ervan.

De afweging welke houtsoort het beste is om te gebruiken hangt dus , behalve van persoonlijke smaak, af van de vraag waarvoor het hout gebruikt gaat worden en in welke omstandigheden. De meubelmaker kan daarover zeker adviseren.

Hieronder een overzicht van ook in de meubelmakerij gebruikte houtsoorten.

Duurzaamheidsklasse indeling :

I	Zeer Duurzaam
II	Duurzaam
III	Matig Duurzaam
IV	Weinig Duurzaam
V	Niet Duurzaam

LOOFHOUT

AFRORMOSIA.

Benamingen: mohole, kokrodua, asamela, Wahala.

Botanische naam: Pericopsis elata
(= Afrormosia elata)

Familie: Leguminosae/Papilionaceae

Groeigebied: Ghana, Ivoorkust, Kongo, Zaïre.

Duurzaamheidsklasse: I

Deze houtsoort lijkt nogal op teak en wordt dan soms ook wel eens afroteak genoemd. Eenmaal langzaam gedroogd blijft het zeer stabiel. Goed te bewerken. Nerf: matig tot fijn. Draad: doorgaans recht tot zwak kruisdradig en soms golvend. Zeer sterk, vrij hard en taai.

Toepassingen: Zowel binnen als buiten: deuren, kozijnen, trap treden, scheepsdek.

BEUKEN.

beuken

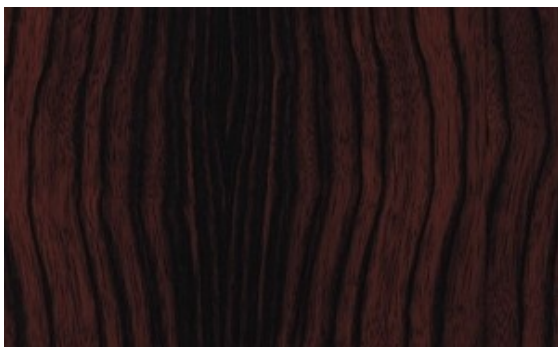

beuken gestoomd.

Benamingen: Na land van herkomst in Eur.
Botanische naam: *Fagus sylvatica*
Familie: Fagaceae
Groei gebied: Europa
Duurzaamheidsklasse: V

Beuken is een veelgebruikte houtsoort in de meubelmakerij. Het hout is vrij hard, sterk en fijn met een dichte structuur. Het laat zich dan ook goed spijkeren zonder te scheuren. Zeer geschikt voor rompen van banken en stoelen. Het hout laat zich zeer goed buigen, de Thonet stoel is een goed voorbeeld. Verder als: parket- en strokenvloer, speelgoed, keukentrappen, traptreden enz. Ook in plaatmateriaal en als edelfineer.

EBBEN.

Benamingen: zwart ebben of bruin ebben. Ceylon ebben, Kongo ebben, Madagaskar ebben, Indisch ebben.
Botanische naam: *Diospyros spec.* Dib.

Familie: Ebenaceae
Groei gebied: Sri Lanka, W. Afrika, Z.O. Azie, Andamanen, Malagasie, O. Afrika.
Duurzaamheidsklasse: I

Met ebben wordt meestal het zwarte hout aangeduid, het gestreepte ebben met bruin wordt coromandel genoemd. Het spint van ebben is meestal geelachtig, kern zwart of donkerbruin hoewel ook lichtere kleuren voorkomen. Het Afrikaans ebben is het zwartst met weinig blekere strepen. Ebben is nog moeilijk te vinden, het zware hout wordt per kilo verkocht. Door de hardheid van ebben wordt gereedschap snel bot. Toepassingen o.a.: knoppen, muziekinstrumenten, inlegwerk, pianotoetsen en fineer.

EIKEN.

Amerikaans.

Botanische naam: *Quercus rubra* of *alba*
Familie: Fagaceae
Groei gebied: O.Noord Am. , Nederland.

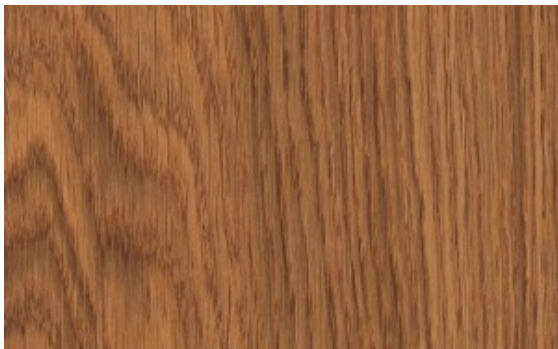
Het eiken van de Amerikaanse eik is bij de meubelmaker minder populair. Het hout is hard en scheurt en werkt ook meer dan het europees eiken. Verder is de tekening minder mooi en minder aanwezig dan bij het europees eiken. Voor vloeren e.d. veel gebruikt. In prijs voordeliger dan het europees eiken dat bij een goede kwaliteit duur kan zijn.

Europees eiken.

Benamingen: Duits, Frans, Slavonisch en inlands (Ned.) enz. eiken.
Botanische naam: *Quercus robur*
Familie: Fagaceae
Groei gebied: Europa
Duurzaamheidsklasse: II III

EIKEN KWARTIERS

EIKEN DOSSE

Eiken is wel de meest bekende houtsoort. Het is duurzaam en behalve voor meubels wordt het voor zeer veel doeleinden gebruikt tot de waterbouw toe. Het europees eiken is bij de meubelmakers erg geliefd omdat het zich gemakkelijk laat bewerken, beitsen, logen, roken en bleken.

Het Slavonisch eiken heeft de reputatie het beste te zijn, dit eiken kan daarbij best uit Nederland of een ander europees land komen en wordt Slavonisch als kwaliteitsaanduiding gebruikt.

Het aanzicht van eiken wordt sterk bepaald door de plaatst waar het uit de boom komt (zie foto's). Een deel dat meer uit de buitenzijde van de boom komt heet Dosse. Dit dosse gezaagde hout zal meer neiging tot werken hebben dan het kwartiers. Het kwartiers gezaagde eiken heeft een duidelijk herkenbare spiegel en heeft dan wel de benaming spiegeleiken. Het spinthout mag bij eiken

eigenlijk niet worden gebruikt omdat het te zacht is en daardoor gevoelig voor houtworm, ook de kleur is sterk afwijkend.

Een voordeel van europees eiken is verder dat het een hardhout betreft waarvoor geen tropisch bos hoeft te worden gekapt.

ESDOORN.

MAPLE (AM.)

Benamingen: Europees Esdoorn, Ahorn, Maple, Erable, Sycomore, Meppelenhout.

Botanische naam: *Acer pseudoplatanus* (Europa en west Azië), *Acer saccharinum* (Amerika).

Familie: Aceraceae.

Duurzaamheidsklasse: IV

Esdoorn is in de meubelmakerij een geliefde houtsoort en wordt daar vaak Ahorn genoemd. De grootste verschillen tussen het Europees en Amerikaanse hout is dat het Europese wat zachter is. Het hout is wit tot geelachtig hoewel kernhout bij oudere bomen duidelijke lichtbruine verkleuring geeft. Vanwege zijn lichte kleur en decoratieve eigenschappen veel gebruikt voor duurdere meubels. Het hout heeft een dichte en fijne nerf en is vrij hard, sterk en vast. Toepassingen: meubels, vloeren, muziekinstrumenten, betimmeringen. Ook als toplaag in plaatmaterialen toegepast.

Zeer decoratief is het z.g. vogeloo-
esdoorn, kleine noestjes laten een patroon
achter dat doet denken aan vogelogen.

VOGEOOGESDOORN.

ESSEN.

Benamingen: 1. Europees essen (Inlands,
Belgisch, Frans, Pools, Slavonisch.

2. Amerikaans essen.

3. Japans essen, tamo.

Botanische naam : 1. Fraxinus excelsior

2. Fraxinus pennsylvanica

3. Fraxinus mandshurica

Familie: Oleaceae

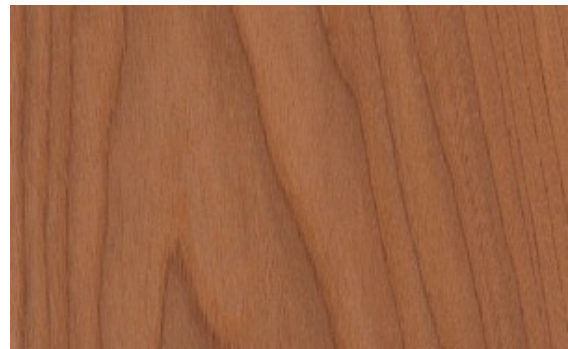
Duurzaamheidsklasse: V

Essen wordt voor meubels niet zo veel
gebruikt. De nerf is nogal wild en daarmee
erg aanwezig. In Noord-Amerika en
Canada wordt het gebruikt in keukens e.d.

Het wordt in Nederland wel vaak voor
vloeren/ parket gebruikt. Het hout is erg
sterk buigzaam en schokbestendig. Voor
turntoestellen, stelen voor gereedschap,
laddersporten enz. is het hout zeer
geschikt.

Bij wandplaten wordt het essen nogal eens
verwerkt vooral wanneer ook de tekening
van het kernhout aanwezig is. Het hout
krijgt dan een kleur die aan olijfhout doet
denken en wordt dan olijffessen genoemd.
Vooral het japanse essen is wild getekend
en wordt vooral als finer gebruikt.

IEPEN.

Benamingen: 1. Europees iepen: olmen
2. Amerikaans iepen. 3. Canadees iepen,
rock elm. 4. Japans iepen.

Botanische naam: 1. Ulmus x hollandica

2. Ulmus rubra 3. Ulmus americana

4. Ulmus thomasii

5. Ulmus davidiana var. Japonica.

Familie: Ulmaceae

Duurzaamheidsklasse: IV

De iep of olm wordt in de werkplaats zeer
gewaardeerd om zijn mooie tekening. De
iep lijdt echter erg onder de Hollandse
iepziekte waardoor er steeds minder bomen
overblijven. Het spinthout is erg

wormgevoelig. Vroeger werd het iepen vaak gewaterd hierdoor werd het hout juist erg goed bestand tegen houtworm. Iepen kom je nog tegen in stoelen en als stoelzitting, soms ook als blindhout in kasten. De Amerikaanse iep is slechter te verkrijgen het is zachter en daarom beter te verwerken. De rode iep is donkerder en lijkt meer op de Hollandse iep. Het hout is grof maar heeft een satijnachtige glans waardoor het bij veel houtbewerkers erg geliefd is.

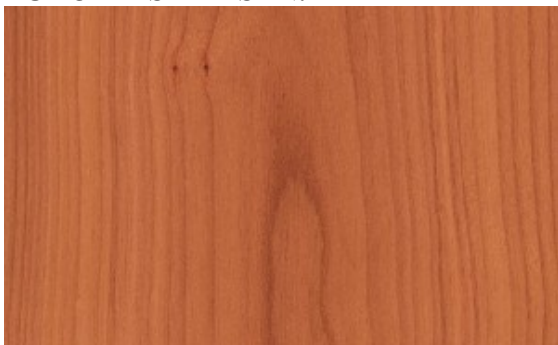
KERSEN.

AMERIKAANS KERSEN.

Benamingen: Amerikaans kersen, Vogelkers
Botanische naam : *Prunus serotina*
Familie: Rosaceae
Duurzaamheidsklasse: III

EUROPEES KERSEN.

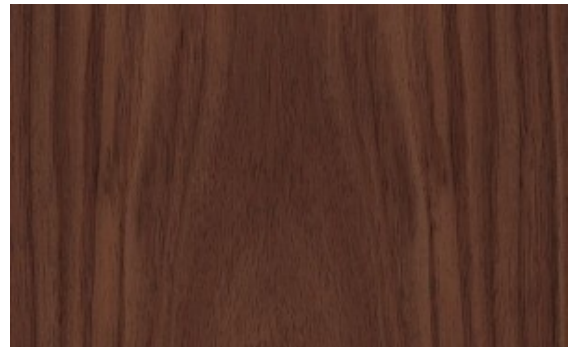
Benaming: European cherry, wilde kers, Zoete kers.
Botanische naam: *Prunus Avium*.
Familie: Rosaceae
Duurzaamheidsklasse: III

De wilde kers is wat minder in gebruik omdat dit hout moeilijker is te vinden. De bomen hebben een korte stam omdat ze op een voor de kersenkweker handige hoogte worden gesnoeid. De Amerikaanse kers is in veel groter lengtes verkrijgbaar. De wilde kers heeft wel meer groene strepen in het hout en is iets lichter van kleur. Beide soorten worden echter vrij snel donkerder en krijgen het specifieke warme roodbruin met daarbij een mooie tekening en is erg decoratief.

Het hout is niet erg hard. Eenmaal gedroogd is het goed stabiel zoals ook andere vruchtboom houtsoorten dat zijn.

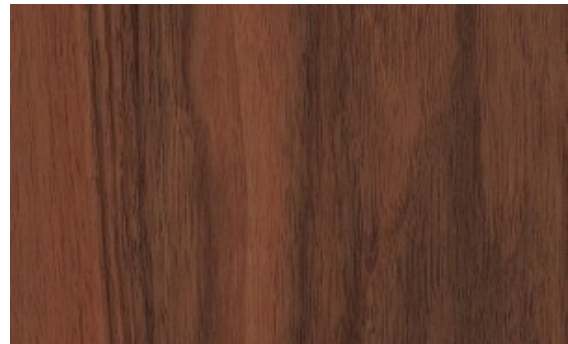
NOTEN.

AMERIKAANS NOTEN

Benamingen: Amerikaans noten, black walnut, zwarte walnoot.
Botanische naam: *Juglans nigra*
Familie: Juglandaceae
Duurzaamheidsklasse: III

EUROPEES NOTEN.

Benaming: Europees Noten, Walnoot
Botanische naam: *Juglans regia*
Familie: Juglandaceae
Duurzaamheidsklasse: III

Het Europees noten heeft een groot kleurbereik vooral afhankelijk van waar de boom in Europa heeft gestaan. Het inlands noten is over het algemeen minder mooi van kleur dan bijvoorbeeld het Franse terwijl het Italiaanse en Spaanse nog weer mooier is. Het hout kent veel spinthout en heeft dus veel afval. Het vinden van goed noten uit Europa is niet eenvoudig gezien het geringe aantal bomen.

Het Amerikaanse noten is gemakkelijker te vinden in de handel. Het is veel donkerder van kleur met minder kleurvariaties. De bomen zijn hoger dan de Europese en hebben ook minder spint. Vooral het noten wortelfineer is erg bekend.

MAHONIE.

Vanaf hier is het overzicht van houtsoorten – Loofhout nog onder constructie.

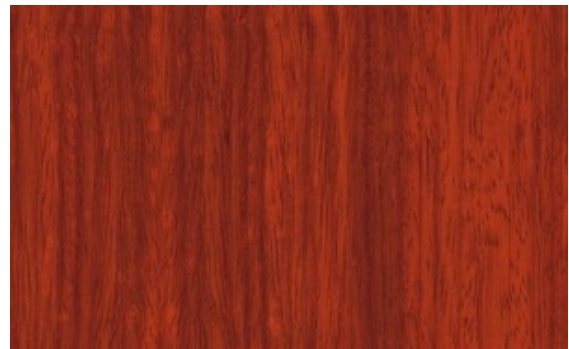
SAPELI

SIPO

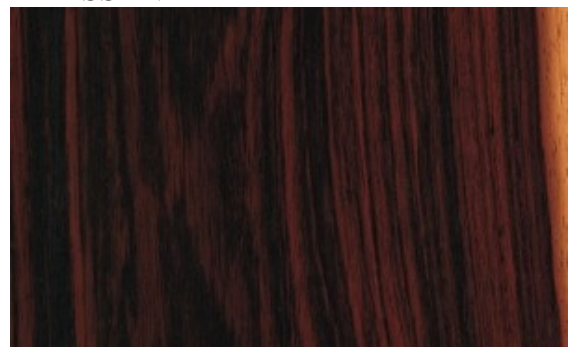

PADOEK.

Benamingen:

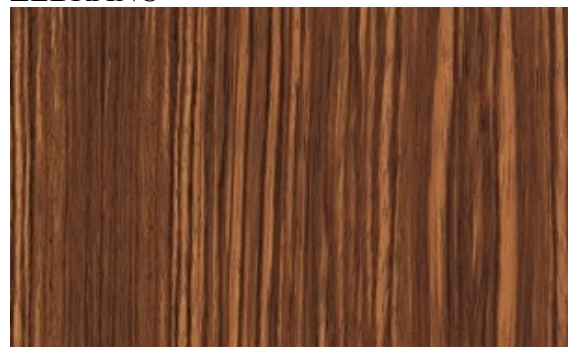
PALISSANDER

WENGE

ZEBRANO

DENNEN.

Benamingen: Zilverden, Fijnspar.
Botanische naam: *Abies alba*
Familie: Pinaceae
Groeigebied: Europa
Duurzaamheidsklasse: IV

Algemene kenmerken:

Het dennenhout komt van de zilverden terwijl het vuren van de fijnspar komt. Beide benamingen worden door elkaar gebruikt, strikt genomen is dit niet juist. Dennenhout is wat grover van structuur dan het vuren. Dennenhout bevat geen harsgangen in tegenstelling tot vuren. In de meubelmakerij wordt vuren/dennen weinig gebruikt, hooguit als blindhout.

AMERIKAANS GRENEN.

Benamingen: Caribbean pine, pitch pine, Honduras pine, Nicaragua pine, Southern (yellow) pine, enz. Enz.

NAALDHOUT

Botanische naam: *Pinus* (+ specif.)
Familie: Pinaceae
Groeigebied: Oosten en Z. USA.
Centraal-Amerika en

Het Amerikaans grenen bestaat uit een grote groep grenensoorten. Het bekendst is wel het Pitch pine vanwege zijn hoge kwaliteit dat zeer vettig aanvoelt. In de meubelmakerij wordt het gebruikt voor tafels. Verder bij bruggenbouw, vloeren en scheepsbouw.

GRENEN EUROPEES

Benamingen: Pijnboom, grove den, mastboom, Archangel.
Botanische naam: *Pinus sylvestris*
Familie: Pinaceae
Groeigebied: Europa, N.Azie
Duurzaamheidsklasse: III(kern) IV(spint)

Algemene kenmerken:

Grenen is meestal rechtdradig, fijn tot tamelijk fijn van nerf, sterk en matig hard. Hoe noordelijker het hout groeit of hoe hoger des te beter de kwaliteit. Grenehout wordt bij veroudering harder.

Toepassing: Vloeren, ramen, kozijnen, masten en huidbeplanking voor boten.
Meubels: tafels, soms ook stoelen.

LARIKS.

Benamingen: Lorken, Lerken
Botanische naam: Larix (+ spec.)
Familie: Pinaceae
Groeigebied: M. en N.Europa- N.
Amerika- Japan
Duurzaamheidsklasse: III

Algemene kenmerken:

Lariks is op Taxus na de beste en duurzaamste naalhoutsoort van Europa en is eigenlijk ondergewaardeerd. Op dosse gezaagd mooie vlamtekening, kwartiers gezaagd een streep-tekening.

Toepassing:

Ramen en kozijnen, allerlei rondhout.

OREGON PINE

Benamingen: Douglas fir, douglas,
Britisch Colombian
pine, Yellow fir, red
fir.
Botanische naam: Pseudotsuga
mensiesii (=Pseudotsuga taxifolia)
Familie: Pinaceae
Groeigebied: Britisch Columbia en
W.-USA
Duurzaamheidsklasse: III

Algemene kenmerken: